

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΔΙΔΟΜΕΝΗΣ ΑΞΙΟΠΡΕΠΕΙΑΣ ΣΤΑ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΑ ΑΤΟΜΑ: ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ, ΕΓΚΥΡΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΥ ΕΡΓΑΛΕΙΟΥ JADS

Παρασκευή Χαρίτου, Ευριδίκη Παπασταύρου, Χριστιάνα Κούτα

Εισαγωγή/Υπόβαθρο: Η αξιοπρέπεια αποτελεί μια πολυδιάστατη έννοια. Η διατήρηση της θεωρείται ζωτικής σημασίας για την επιτυχή γήρανση και φαίνεται να επηρεάζεται από την κατάσταση υγείας, την έκπτωση των σωματικών και νοητικών λειτουργιών, την ευαλωτότητα, την απώλεια της προσωπικής ταυτότητας, την ποιότητα ζωής και την ικανότητα των ηλικιωμένων να διατηρήσουν την ανεξαρτησία τους. Επίσης από την αλληλεπίδραση των ηλικιωμένων με το σύστημα υγείας και τους επαγγελματίες υγείας. Η χρήση έγκυρων αξιόπιστων εργαλείων στην καθημερινή νοσηλευτική θα βοηθήσει στην ανάπτυξη στρατηγικών βελτίωσης του συστήματος υγείας και παροχής φροντίδας.

Σκοπός: Σκοπός αυτής της μελέτης είναι η μετάφραση στην Ελληνική γλώσσα και πολιτισμική προσαρμογή στον πληθυσμό της Κύπρου, της κλίμακας αξιολογησης της αποδιδόμενης αξιοπρέπειας (JADS).

Στόχοι: α) η εγκυροποίηση της ελληνικής μετάφρασης του εργαλείου JADS. β) να μελετηθεί η συσχέτιση της αποδιδόμενης αξιοπρέπειας με τα δημογραφικά στοιχεία των ηλικιωμένων καθώς και με το βαθμό λειτουργικότητας τους.

Μέθοδος: Ερευνητικός σχεδιασμός: Πραγματοποιήθηκε μετάφραση και πολιτισμική προσαρμογή του εργαλείου JADS σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα και τις κατευθυντήριες οδηγίες του MAPI (2004-2013). Αξιολογήθηκαν οι ψυχομετρικές ιδιότητες του εργαλείου και η συσχέτιση των δημογραφικών και του βαθμού λειτουργικότητας με τους επιμέρους παράγοντες.

Δείγμα- Δειγματοληψία: Συμμετείχαν 188 ηλικιωμένοι ≥ 60 ετών που επισκέφθηκαν το τμήμα εξωτερικών ιατρείων του Γενικού Νοσοκομείου Λεμεσού από τον Ιούνιο-Σεπτέμβριο 2013. Συμπλήρωσαν τα ερωτηματολόγια JADS, IADL και δημογραφικών στοιχείων.

Συλλογή και ανάλυση δεδομένων: Αξιολογήθηκαν η αξιοπιστία και η ομοιογένεια. Η εγκυρότητα δομής καθορίστηκε με τη Διερευνητική Παραγοντική Ανάλυση, με τη μέθοδο principal components με Varimax περιστροφή. Ελέγχθηκαν οι συσχετίσεις των δημογραφικών και του βαθμού λειτουργικότητας. Εκεί που βρέθηκαν συσχετίσεις εφαρμόστηκε η Πολλαπλή Γραμμική Παλλινδρόμηση για τη δημιουργία στατιστικών μοντέλων πρόβλεψης.

Αποτελέσματα: Από την ανάλυση προέκυψαν 4 παράγοντες οι οποίοι ερμηνεύουν το 65,28% της συνολικής διασποράς. Το JADS-GR παρουσιάζει υψηλή αξιοπιστία, εσωτερική συνοχή και εγκυρότητα. Οι χαμηλές συσχετίσεις των δημογραφικών και του βαθμού λειτουργικότητας με τους παράγοντες της αξιοπρέπειας δεν επιτρέπουν την πρόβλεψη τους.

Συμπεράσματα: Το JADS-GR μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνο του ή σε συνδιασμό με άλλα εργαλεία που μετρούν συναφείς έννοιες για εκτίμηση πιθανής συσχέτισης της αξιοπρέπειας με αυτές. Η χρήση του στο χώρο της υγείας μπορεί να παρέχει χρήσιμες πληροφορίες για το πως επηρεάζεται η αξιοπρέπεια μέσα από την αλληλεπίδραση των ηλικιωμένων με τους επαγγελματίες υγείας. Περαιτέρω έλεγχος των ψυχομετρικών του ιδιοτήτων καθώς και άλλων πιθανών παραγόντων που μπορεί να επηρεάζουν την αξιοπρέπεια χρειάζεται να πραγματοποιηθεί σε μεγαλύτερης έκτασης έρευνα.